

Sygn. akt III Ca 946/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion – Hajduk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 stycznia 2023 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko R. T.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt II C 1247/20

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki na rzecz pozwanej 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Magdalena Balion – Hajduk

Sygn. akt III Ca 946/22

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z 13 lipca 2022 roku zasądził od pozwanej R. T. na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. 1,67 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonymi od dnia 28 kwietnia 2020r., oddalił powództwo w części i zasądził od powódki na rzecz pozwanej 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu – tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Sąd Rejonowy ustalił, że 5 lipca 2019 r. pozwana R. T. złożyła wniosek o nr (...), o udzielenie przez (...) S.A. w B. pożyczki. 5 lipca 2019 roku, pomiędzy powódką (...) Spółką Akcyjną w B., reprezentowaną przez M. K., a pozwaną R. T., która występowała jako konsument, została zawarta umowa pożyczki gotówkowej o numerze (...). Zgodnie z umową, całkowita kwota pożyczki wynosiła 15.500 zł, natomiast całkowita kwota do zapłaty opiewała na kwotę 37.728 zł. Pożyczka miała zostać spłacona przez pozwaną w 48 ratach w wysokości po 786 zł miesięcznie, w terminach wskazanych w harmonogramie, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, do 15-go dnia każdego następującego po sobie miesiąca począwszy od 15 sierpnia 2019 roku do 15 lipca 2023 roku. Pożyczka była oprocentowana według stałej stopy oprocentowania w wysokości 9,93 % w skali roku. Zgodnie z postanowieniami umownymi w związku z udzieleniem pożyczki strona powodowa naliczyła pozwanej opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł, prowizję w wysokości 13.371 zł oraz wynagrodzenie z tytułu przyznania usługi (...) w kwocie 2.000 zł. Zabezpieczenie spłaty pożyczki stanowił weksel własny in blanco z dnia 5 lipca 2019 roku, wystawiony przez pozwaną. Zgodnie z deklaracją wekslową, weksel był

zabezpieczeniem zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej na podstawie umowy z dnia 5 lipca 2019 roku, na które składają się: całkowita kwota do zapłaty 37.728 zł oraz należne odsetki maksymalne za opóźnienie.

Strony w treści umowy pożyczki przewidziały, że jeżeli pożyczkobiorca nie zapłaci w terminie poszczególnych rat lub ich część lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym. Od każdego zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca nalicza odsetki za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481 § 2¹ k.c. Ponadto uzgodniono, że pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Pożyczkodawca zobowiązany był do zachowania 30-dniowego okresu wypowiedzenia warunków umowy. Strona powodowa posiadała uprawnienie, aby wypełnić weksel in blanco na zasadach określonych w deklaracji wekslowej w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, a także w terminie 14 dni od wypowiedzenia umowy w trybie określonym w umowie.

Usługa (...), polegała na dodatkowych uprawnieniach przyznanych pozwanej, takich jak opcja jednorazowego w całym okresie kredytowania według swojego wyboru skorzystania z bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat ((...)) albo bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat ((...)), możliwości przyspieszonej wypłaty oraz pakietu powiadomień klienta (pozwanej przysługiwał pakiet powiadomień SMS, obejmujący powiadomienia o przelewie pożyczki na konto pożyczkobiorcy, terminie płatności raty i zaksięgowaniu płatności na koncie strony powodowej). Odroczone Raty lub części Obniżonych Rat miały zostać spłacone w dodatkowym okresie kredytowania. W celu Odroczenia Raty albo Obniżenia Raty pożyczkobiorca zobowiązany był złożyć pożyczkodawcy pisemną dyspozycję na adres powódki.

Kwota pożyczki została wypłacona 8 lipca 2019 r. poprzez przelewy: kwoty 4.079,46 zł jako kompensata pożyczki nr (...) z 10 grudnia 2018 r., kwoty 9.281,82 zł jako kompensata pożyczki nr (...) z 22 maja 2018 r. oraz kwoty 2.138,72 zł. pozwanej na rachunek bankowy wskazany przez pożyczkobiorcę.

Z tytułu udzielonej pożyczki nr (...) pozwana z uiszcila na rzeczy strony powodowej łącznie kwotę 3.930 zł, pięć wpłat po 760 zł, z czego pierwsza wpłata została uregulowana w dniu 27 sierpnia 2019r.

Pozwana w dniu 22 maja 2018r. zawarła z powódką umowę nr (...). Umowa została zawarta na okres 48 miesięcy. Zgodnie z zapisami umownymi, całkowita kwota pożyczki wynosiła 5.750 zł, natomiast całkowita kwota do zapłaty opiewała na kwotę 13.356 zł. Pożyczka miała zostać spłacona przez pozwaną w 36 ratach w wysokości po 371 zł miesięcznie w terminach wskazanych w harmonogramie stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, do 1. dnia każdego następującego po sobie miesiąca, począwszy od 1 lipca 2018 roku do 1 czerwca 2021r. Zgodnie z postanowieniami umownymi w związku z udzieleniem pożyczki strona powodowa naliczyła pozwanej opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł, prowizję w wysokości 4.721 zł oraz wynagrodzenie z tytułu przyznania usługi (...) w kwocie 900 zł. Pozwana spłacała raty w wymaganej wysokości, wpłaty były częściowo regulowane w terminie, część po terminie, przy czym opóźnienie nie przekraczało 28 dni, umowa nie została wypowiedziana.

Pozwana w dniu 10 grudnia 2018r. zawarła z powódką umowę nr (...). Umowa została zawarta na okres 30 miesięcy. Zgodnie z zapisami umownymi, całkowita kwota pożyczki wynosiła 2.250 zł, natomiast całkowita kwota do zapłaty opiewała na kwotę 5.100 zł. Pożyczka miała zostać spłacona przez pozwaną w 30 ratach w wysokości po 170 zł miesięcznie w terminach wskazanych w harmonogramie stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, do 21. dnia każdego następującego po sobie miesiąca począwszy od 21 stycznia 2019 roku do 21 czerwca 2021 roku. Zgodnie z postanowieniami umownymi w związku z udzieleniem pożyczki strona powodowa naliczyła pozwanej opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł, prowizję w wysokości 1.521 zł oraz wynagrodzenie z tytułu przyznania usługi (...) w kwocie 600 zł. Pozwana spłacała raty w wymaganej wysokości, wpłaty były częściowo regulowane w terminie, część po terminie, przy czym opóźnienie nie przekraczało 28 dni, umowa nie została wypowiedziana.

Strona powodowa w dniu 18 lutego 2020 roku, wygenerowała pismo, zatytułowane jako ostateczne wezwanie do zapłaty, w którym jako adresata wskazała pozwaną R. T.. Pismo otrzymało numer przesyłki: (OO) (...). Powódka w piśmie wezwała pozwaną do dobrowolnej zapłaty zaległych dwóch rat pożyczki, wymaganych w dniach 15-01-2020, 15-02-2020, w łącznej wysokości 1.572 zł, w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. W piśmie powódka informuje pozwaną, że w przypadku braku wpłaty powyższej kwoty w określonym terminie, umowa pożyczki zostanie wypowiedziana, a wszystkie wynikające z niej zobowiązania zostaną postawione w stan natychmiastowej wymagalności.

Wezwanie o numerze przesyłki: (OO) (...), nie zostało wysłane do pozwanej, co wynika z wydruku śledzenia przesyłki k. 228-231. Pozwana nie otrzymała wezwania do zapłaty.

Powódka w dniu 18 marca 2020 roku, wygenerowała pismo, oznaczone jako wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksla, którym jako adresata wskazała R. T.. Wypowiedzenie zostało opatrzone numerem przesyłki: (OO) (...).

W piśmie powódka zawiadomiła pozwaną o wypowiedzeniu umowy pożyczki nr (...) z 5 lipca 2019 r. z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia wraz z zawiadomieniem

o wypełnieniu weksla. W piśmie wskazano, że zadłużenie pozwanej opiewa na 33.853,78 zł, na co składa się 33.798 zł z tytułu niespłaconej pożyczki oraz 55,78 zł umownych odsetek z tytułu braku spłaty w terminie za każdy dzień zwłoki.

Wypowiedzenie o numerze przesyłki: (OO) (...), nie zostało wysłane do pozwanej - wydruk śledzenia przesyłki k. 224-227. Pozwana nie otrzymała wypowiedzenia umowy.

Weksel został wystawiony i podpisany przez pozwaną 5 lipca 2019 roku, a następnie wypełniony przez stronę powodową ze wskazaniem daty płatności 16 kwietnia 2020 roku oraz miejsca płatności – B.. Wystawca weksla był zgodnie z jego treścią po wypełnieniu zobowiązany do zapłaty kwoty 33.853,78 zł nie na zlecenie (...) Spółki Akcyjnej w B..

Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w marginalnej części, wskazując że pozew opierał się na wekslu własnym in blanco, jednak pozwana podnosiła zarzuty odnoszące się do stosunku podstawowego wobec czego zaistniała konieczność dokonania oceny prawnej stosunku podstawowego łączącego strony.

Strona powodowa już przy wniesieniu pozwu powołała się na zawarcie umowy pożyczki gotówkowej o numerze (...), a następnie ten fakt należycie udowodniła. Pozwana nie kwestionowała, aby pod umową widniał jej podpis ale podnosiła, iż umowa nie została zawarta przez osobę uprawnioną do reprezentacji powódki.

Sąd Rejonowy stwierdził ponadto, że umowa pożyczki została zawarta w imieniu powódki przez pełnomocnika M. K.. Powódka nie przedłożyła dla pełnomocnika pełnomocnictwa. Jednakże zgodnie z art. 103 § 1 k.c. jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta. Potwierdzenie zawarcia umowy może odbyć się w sposób dorozumiany. Fakt spełnienia przez powódkę świadczenia z umowy pożyczki (tj. wypłaty środków zgodnie z umową) niewątpliwie może być uznany za dorozumiane potwierdzenie umowy pożyczki. W sposób jednoznaczny ujawnia on bowiem wolę związania postanowieniami tej umowy przez pożyczkodawcę, zważywszy, że w przelewie wskazano numer umowy. Z kolei okoliczność, iż określona osoba była kompetentna podjąć decyzję o wypłacie pożyczkobiorcy środków pieniężnych (a żadna ze stron nie twierdzi, aby decyzję o wypłacie podjęła osoba, która nie była do tego powołana) pozwala na ocenę, że osoba ta była co najmniej w sposób dorozumiany umocowana do potwierdzenia umowy, na podstawie której wypłata środków pieniężnych nastąpiła. Tak więc fakt spełnienia świadczenia z umowy pożyczki przez stronę powodową w realiach niniejszej sprawy stanowił dorozumiane potwierdzenie zawarcia tej umowy przez powódkę, w sytuacji, gdy osoba, które umowę w imieniu powódki podpisała nie miała do tego umocowania.

Zawarta przez strony umowa stanowi umowę pożyczki w rozumieniu art. 720 § 1 k.c., która podlega regulacji ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim jako zawarta pomiędzy przedsiębiorcą w ramach działalności gospodarczej a konsumentem, czyli pozwaną.

Powódka roszczenie zapłaty kwoty 33.798,00 zł wywodziła z zawartej z pozwaną w dniu 5 lipca 2019 roku umową pożyczki gotówkowej numer (...). Powódka wskazała, iż zobowiązanie pozwanej jest wymagalne, w konsekwencji wypowiedzenia dokonanego pismem z dnia 18 marca 2020 roku (k. 144). Jak wynika z treści tego pisma podstawą wypowiedzenia było poważne naruszenie postanowień umowy (...), polegające na nie płaceniu zobowiązań umownych zgodnie z ustalonym kalendarzem spłat do w/w pożyczki.

W toku przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, powódka nie przedstawiła dowodu nadania do pozwanej wezwania do zapłaty należności wynikającej z przedmiotowej pożyczki, jak też powódka nie przedłożyła dowodu nadania wypowiedzenia tej umowy. Sąd I instancji uznał, że powódka nie wykazała aby uzyskała, w oparciu o zapisy umowy, uprawnienie do wypowiedzenia umowy pożyczki, a w konsekwencji aby doszło do skutecznego postawienia należności wynikających z umowy pożyczki w stan wymagalności.

Na dzień zamknięcia rozprawy część rat pożyczki, zgodnie z harmonogramem spłat kredytu, była wymagalna, ale jak wskazał Sąd Rejonowy, będąc związany podstawą żądania nie mógł wyrokować z uwzględnieniem innego stanu faktycznego niż ten, który był wywodzony przez powódkę. Powódka domagała się bowiem zapłaty całej kwoty w związku z postawieniem reszty niespłaconej pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności. Tak skonstruowane roszczenie nie stanowiło jednocześnie żądania zapłaty bieżących rat, których termin płatności wynikał z harmonogramu przyjętego w umowie. Z tej przyczyny Sąd I instancji oddalił powództwo m.in.

w zakresie kwoty 33.798,00 zł –należność wynikająca jako kwota niespłaconej pożyczki.

Powódka dochodziła obok kwoty 33.798,00 zł – z tytułu niespłaconej pożyczki, zapłaty kwoty 55,78 zł - tytułem skapitalizowanych odsetek umownych z tytułu braku spłaty rat w terminie za każdy dzień zwłoki.

Pozwana podniosła kwestię wysokości kosztów dodatkowych pożyczki oraz ich kontroli co do klauzul abuzywnych. Ponadto Sąd podkreślił, że ma obowiązek w sporze z konsumentem zbadać czy w umowie nie występują klauzule abuzywne (art. 76 Konstytucji, prawo unijne - wyr. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018 r. (C-176/17)). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

W przypadku umowy pożyczki świadczeniem głównym po stronie pożyczkobiorcy są odsetki kapitałowe i za opóźnienie, nie jest nim natomiast wynagrodzenie prowizyjne (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 października 2021 roku, III CZP 43/20, Lex nr 3246823). Zastrzeżenie to, w okolicznościach sprawy, pozostawało aktualne także, co do opłaty z tytułu (...), nie będącego typowym świadczeniem w ramach umowy pożyczki decydującym o jej istocie, podobnie jak opłata przygotowawcza. Sąd Rejonowy uznał, że umowa pożyczki zawierała częściowo postanowienia o charakterze abuzywnym w rozumieniu art. 385¹ k.c., które powinny podlegać eliminacji ze stosunku prawnego, jeżeli jedną z jego stron jest konsument – tak jak w niniejszym przypadku pozwana. Owe postanowienia to mianowicie prowizja w wysokości 13.371 zł oraz opłata za (...) wynoszącą 2.000 zł.

Regulację przepisu art. 36a ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim wprowadza limit pozaodsetkowych kosztów kredytu. W niniejszej sprawie pozaodsetkowe koszty kredytu nie przekraczały limitu wynikającego ze wskazanego wzoru, co nie wyłącza oceny, czy postanowienia określające te koszty są niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), co znalazło potwierdzenie w dwóch uchwałach Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2021r. sygn. akt III CZP 42/20 oraz z dnia 27 października 2021r., sygn. akt III CZP 43/20. Ponadto opłaty te powinny być ustalane przez pożyczkodawcę w rozsądnych granicach tak, aby nie godziły w słuszne i prawnie chronione

interesy konsumenta. P. koszty dotyczą takich opłat, które nie posiadają charakteru abuzywnego i które wiążą się z rzeczywistymi kosztami wynikającymi z danego stosunku prawnego. Istotne jest przy tym to, że prowizja oraz inne opłaty określone w umowie nie powinny stanowić dodatkowego wynagrodzenia dla pożyczkodawcy, gdyż takim wynagrodzeniem są co do zasady odsetki umowne, które strona powodowa zastrzegła. Ponadto przepis art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim przewiduje wysokość należności w przypadku opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu i opłat za opóźnienie przekraczających maksymalne odsetki za opóźnienie. Jeżeli opłaty te są wyższe od kwoty odpowiadającej kwocie odsetek maksymalnych za opóźnienie, należna jest tylko kwota stanowiąca odsetki maksymalne. Natomiast w razie gdyby pożyczkodawca określał wynagrodzenie za udzielenie pożyczki również w innych formach (np. poprzez prowizję), to stanowiłoby to niedopuszczalne obejście przepisu art. 33a u.k.k. oraz zakazu naliczania odsetek wyższych niż maksymalne. Powódka nie wykazała jakie poniosła wydatki związane się z określeniem tych kosztów na kwoty 13.371 zł oraz 2.000 zł. Pozaodsetkowe koszty wynikające z prowizji i opłaty za usługę (...) w rzeczywistości stanowią dodatkowe wynagrodzenie powodowej spółki z tytułu udzielonej pożyczki, a w konsekwencji doszło do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. W zakresie wynagrodzenia za (...) usługa ta miała w zasadzie charakter iluzoryczny, zgodnie z pkt 15 zd. ostatnie umowy nieskorzystanie przez pożyczkobiorcę z części lub wszystkich dodatkowych uprawnień w ramach „Twojego pakietu” w całym okresie kredytowania nie ma wpływu na cenę tej usługi.

Sąd Rejonowy uznał postanowienia umowne dotyczące prowizji i usługi (...) za niezgodne z dobrymi obyczajami, całkowicie oderwane od rzeczywistości i w sposób rażąco naruszające interesy pozwanej jako konsumenta, są zdecydowanie zbyt wygórowane i nieekwiwalentne.

Konsekwencją uznania części umowy, dotyczącej obciążenia pozwanej prowizją i opłatą za Twój Pakiet, za niedozwolone postanowienie umowne, jest to że pożyczkobiorca nie ma obowiązku ponosić ww. kosztów. Wylimitowanie z treści umowy ww. pozaodsetkowych kosztów skutkuje obniżeniem kwoty pożyczki, a tym samym obniżeniu ulegają poszczególne raty, którymi powódka obciążyła pozwaną w harmonogramie spłat.

Sąd Rejonowy w Gliwicach, posilkując się kalkulatorem kredytowym umieszczonym na portalu kalkulatory.gofin.pl, dokonał przeliczenia rat uznając, że kwota pożyczki wynosi 15.500 zł, oprocentowanie pożyczki 9,93 % (do czasu zmiany wysokości ustawowych odsetek maksymalnych – kapitałowych – co nastąpiło 18 marca 2020r.), zaś do kosztów pożyczki należy wliczyć opłatę przygotowawczą w wysokości 129 zł. Tym samym zgodnie z umową, pożyczka byłaby płatna w 48 ratach wynoszących po 395,29 zł.

Skoro pozwana wpłaciła dotychczas 3.930 zł, to zrealizowała ona w terminie płatności 9 rat ze zmodyfikowanego harmonogramu i uiściła 372,39 zł na poczet 10 raty. Pierwsze opóźnienie

w płatności nastąpiło zatem 16 maja 2020 r. i dotyczyło części 10 raty, a opóźnienie w płatności równe całej racie wystąpiło 16 czerwca 2020 r.

Zgodnie z ust 8.1a umowy pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

Umowa mogła być zatem skutecznie wypowiedziana zgodnie z jej ust 8.1a, dopiero począwszy od 16 lipca 2020 r. i to pod warunkiem uprzedniego wezwania pozwanej do zapłaty zaległej raty w terminie 7 dni. Wypowiedzenie umowy pismem z 18 marca 2020 r. – nawet gdyby przyjąć w realiach niniejszej sprawy, że było nadane do pozwanej, co jednak w istocie nie miało miejsca – nie mogło być skuteczne, skoro w dacie jego sporządzenia pozwana (po zmodyfikowaniu harmonogramu spłaty) nie pozostawała w opóźnieniu w płatności.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższe rozważania przekładają się na żądanie powódki zasądzenia kwoty 55,78 zł tytułem umownych odsetek za opóźnienie w spłacie rat w terminie płatności za każdy dzień zwłoki. Jak wynika bowiem z wcześniejszych rozważań pozwana nie była zobowiązana do uiszczania rat w kwocie wynikającej z umowy, a w niższej wysokości, wynikającej z modyfikacji harmonogramu spłaty, który i tak staje się nieaktualny po obniżeniu

maksymalnych odsetek ustawowych (kapitałowych). Wobec czego pozwana dokonując poszczególnych płatności rat w kwocie wynikającej z umowy, dokonywała nadpłaty rat. Wobec czego w istocie pozwana pozostawała w opóźnieniu w płatności pierwszej raty, którą zapłaciła 27 sierpnia 2019r., a zgodnie z harmonogramem powinna ją zapłacić 15 sierpnia 2019r. Przy czym 15 sierpnia 2019r. był dniem ustawowym wolnym od pracy, wobec czego, zgodnie z art. 115 k.c. dzień płatności przypadał na 16 sierpnia 2019r., a pozwana pozostawała w opóźnieniu od 17 sierpnia 2019r. Tak więc Sąd I instancji za okres od 17 sierpnia 2019r. do dnia 27 sierpnia 2019r. zasądził odsetki umowne w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie – zgodnie z ust 4.1 umowy - od kwoty 395,29 zł, a więc kwotę 1,67 zł, o czym Sąd orzekł w pkt 1 wyroku. Od zasądzonych odsetek Sąd zasądził dalsze odsetki umowne w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu – 28 kwietnia 2020r., stosownie do art. 482 k.c. Żądanie w pozostałym zakresie odsetek, w tym odsetek od odsetek, za okres poprzedzający wytoczenie powództwa, podlegało oddaleniu.

Powódka w apelacji zarzuciła naruszenie:

- art. 353¹ k.c. poprzez ingerencję przez Sąd I instancji w treść umownego stosunku prawnego i dokonanie ustalenia nowej wartości całkowitego kosztu pożyczki,

- art. 10 ustawy z 38 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe w związku z art. 6 k.c. przez przyjęcie, iż ciężar dowodu w niniejszej sprawie spoczywał na stronie powodowej w sytuacji, gdy powództwo zostało oparte na podstawie weksla in blanco, tym samym sprawa niniejsza nosiła charakter sprawy wekslowej powodując, iż obowiązek udowodnienia niezgodności z deklaracją wekslową oraz nieistnienia zobowiązania bądź wykazania, że zobowiązanie to nie opiewa na kwotę wskazaną w treści weksla zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem obarcza stronę pozwaną,

- naruszenie art. 720 § 1 k.c. przez brak zasądzenia zwrotu pożyczki w wysokości kwoty nominalnej,

- art. 353¹ k.c. w zw. z art. 65 k.c. zw. z art. 359 § 1 k.c. i pkt 1.3 lit. b oraz pkt 1.2 umowy przez ingerowanie w stosunek umowny stron,

- art. 385¹ k.c. w zw. z 36 a ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przez błędną wykładnię i uznanie, że opłaty: prowizja i Twój Pakiet są abuzywne, , gdy łączna kwota powyższych kosztów wraz z opłatą przygotowawczą nie przekracza limitu wskazanego w art. 36a ustawy, a wynagrodzenie prowizyjne jest świadczeniem głównym,

- art. 58 § 1, 2 i 3 k.c. w związku z 359 § 2 k.c. i art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim przez nieuprawnione uznanie, że zapisy o opłacie prowizyjnej i Twój zmierzają do obejścia prawa

w zakresie odsetek maksymalnych , które mieszczą się w limicie pozaodsetkowych kosztów,

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 10 prawa wekslowego przez oddalenie powództwa mimo że weksel był poprawnie wypełniony a żądanie było oparte na wekslu,

- - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim, art. 720 k.c. przez błędne zastosowanie, brak zasądzenia zwrotu udzielonego kapitału,

- art. 321 k.p.c. przez wyrokowanie ponad żądanie i uznanie postanowień umownych nieobjętych żądaniem za niedozwolone.

Powódka wniosła o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów za obie instancje ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Pozwana wniosła o oddalenie w apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy w całości podziela ustalenia Sądu pierwszej instancji oraz przyjętą podstawę prawną rozstrzygnięcia obszernie cytowaną w pierwszej części uzasadnienia i unikając zbędnych powtórzeń przyjmuje je za własne. Podniesione zarzuty w apelacji nie są trafne.

Niniejszy proces miał charakter procesu wekslowego, do którego, w zakresie skutków materialnoprawnych mają zastosowanie szczególne rygory ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe (Dz. U. z dnia 11 maja 1936 r., Nr 37, poz. 282).

Pozwana podniosła zarzuty dotyczące prawidłowości wypełnienia weksla, niezgodnie z treścią zobowiązania, w konsekwencji czego Sąd Rejonowy ocenił łączący strony stosunek podstawowy.

Odpowiedzialność pozwanej względem powódki wynika z ustawy o kredycie konsumenckim (Dz.U.2011.126.715), w której przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia kredytu konsumentowi, w zw. z art. 720 k.c., z którego wynika obowiązek zwrotu przez pożyczkobiorcę otrzymanych sum.

Obowiązek zwrotu przez pozwaną kwoty pożyczki, wynikający wprost z przepisu art. 720 k.c. nie budzi zastrzeżeń co do zasady, Sąd Rejonowy prawidłowo jednak uznał, że nie zostały spełnione warunki do wypowiedzenia umowy, umowa na skutek bezskutecznego wypowiedzenia przez powódkę obowiązuje nadal i pozwana winna realizować jej postanowienia z pominięciem postanowień uznanych przez Sąd I instancji za abuzywne. Podkreślić należy, że weksel został wypełniony w sposób nieprawidłowy, gdyż wskazana w nim kwota jest niezgodna z rzeczywistym zadłużeniem pozwanej.

Pozwanej udzielono pożyczki w kwocie 15 000zł, do której doliczono pozostałe koszty w postaci opłaty przygotowawczej 129zł, wynagrodzenia prowizyjnego 13 371zł oraz wynagrodzenia z tytułu przyznania Twojego pakietu 2300zł .

Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że motywem działania powódki było osiągnięcie wyższego zysku, aniżeli wynikający z pobrania odsetek, nawet maksymalnych. Wliczenie wartości opłat i prowizji do kwoty pożyczki miało stworzyć wrażenie, że powstała w ten sposób suma jest głównym świadczeniem pozwanego i jako takie nie obejmuje jej kontrola pod kątem niedozwolonych postanowień umownych w trybie art. 385¹ i nast. k.c. Przepisy te wyłączają spod kontroli Sądu w indywidualnej sprawie postanowienia odnoszące się do głównych świadczeń stron, którym w umowie pożyczki jest zwrot jej przedmiotu, a po stronie pożyczkodawcy wypłata kwoty pożyczki. Opłata prowizyjna nie stanowi głównego świadczenia stron.

Powódka nie wykazała, że postanowienia umowy dotyczące opłat były indywidualnie negocjowane z pozwaną, nie przedstawiła żadnych dowodów na okoliczność tego, że indywidualnie uzgadniała z pozwaną warunki umowy pożyczki.

Postanowienia umowy należało ocenić przez pryzmat regulacji zawartej w art. 385¹ kodeksu cywilnego, co też uczynił Sąd Rejonowy,

W umowie zastrzeżono zarówno oprocentowanie pożyczki jaki i naliczenie prowizji. Oprocentowanie stanowi wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, natomiast pobranie wynagrodzenia prowizyjnego w kwocie niewiele niższej od udzielonej pożyczki stanowi wyłącznie dodatkowe źródło zysku przedsiębiorcy i nie znajduje podstawy prawnej.

W takim stanie faktycznym prowizji nie można uznać za świadczenie główne, a co za tym idzie takie umowne postanowienie podlega ocenie w trybie art. 385¹ i nast. k.c. Obciążenie pozwanej prowizją za udzielenie pożyczki w wysokości 13 371zł, kształtowało jej obowiązki niezgodnie z dobrymi obyczajami, nadto naruszało rażąco interesy

pozwanego jako konsumenta, dlatego Sąd Rejonowy zasadnie uznał to postanowienie umowne za niewiążące dla pozwanej.

Przepisy ustawy o kredycie konsumenckim dopuszczają możliwość naliczenia prowizji za udzielenie pożyczki, ale nie może to następować w sposób dowolny, w oderwaniu od kosztów jakie faktycznie poniosła powódka w związku z udzieleniem konsumentowi pożyczki.

Powódka nie wykazała jakie były koszty rozpatrzenia wniosku, przygotowania i zawarcia umowy kredytowej, według jakich kryteriów prowizja została ustalona. Podobnie należy ocenić postanowienia umowy dotyczące Twojego Pakietu, których koszt wyniósł 2000zł. Uprawnienia wynikające z Twojego Pakietu nie mogą rodzić tak wysokich kosztów, ustalona opłata nie jest adekwatna do przyznanych uprawnień i stanowi nieuzasadniony pozaodsetkowy zysk przedsiębiorcy.

Za chybiony należy uznać zatem zarzut naruszenia art. 321 k.p.c. i 353¹ k.c. Sąd Rejonowy miał obowiązek ocenić postanowienia umowne pod kątem regulacji art. 385¹ k.c. i takiej oceny dokonał analizując zasadność powództwa o skapitalizowane odsetki kapitałowe. Sąd ocenił stosunek prawny łączący strony i zasadność roszczeń powódki z pominięciem w treści umowy postanowień uznanych za niedozwolone.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze uznał apelację za nieuzasadnioną i na mocy art. 385 k.p.c. apelację oddalił oraz na mocy art. 98 k.p.c. zasądził od powódki na rzecz pozwanej koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym w kwocie 1800 zł.

SSO Magdalena Balion – Hajduk